Autor Guste Santini
Utorak, 02 Srpanj 2002 09:56

Koalicija se raspada, Koalicija prolazi kroz još jednu krizu, sve će biti u redu – «stvari će se smiriti», Koalicije u tako širokom (političkom) raspodnu nije ni moglo biti, kako «izbaciti» HSLS, što donose izbori, itd….. predstavlja površnu inventarizaciju tvrdnji i pitanja koje ovih dana često čujemo. Razmišljao sam da li – ili ne – komentirati politička događanja. Kao što vidite, dragi čitaoče, ipak sam na kraju «popustio» i u slijedećim rečenicama će te vidjeti kako se nema što dogoditi ako se primjeni postojeće «filozofije» u rješavanju nagomilanih društvenih, poglavito, socijalnih problema.

Današnja vlast u osnovi slijedi ekonomsku politiku prethodne vlasti. Umjesto da se javno prikaže što je ostavila prethodna vlast vodeći su se dužnosnici zadovoljili izjavom «kako nisu ni sami očekivali (tako loše) stanje kakvo su zatekli». Tim pristupom su u potpunosti preuzeli odgovornost za naslijeđeno stanje i to im je postala startna pozicija.

Po dolasku na vlast Koalicija nije pokrenula procese koji bi dijagnosticirali probleme i time započela liječenje (terapija) ovog bolesnog - društvenog i ekonomskog – sistema. Pokušalo se «poboljšanjima» rješavati probleme što u hrvatskim uvjetima (kako se radi o konstrukcionoj greški) naprosto nije moguće. MMF i WB sa sve manje «uglađenosti» komentiraju naše stanje i daju nam na znanje da se stvari pogoršavaju. Koalicija to ne primjećuje već nastavlja svoju priču.

Anketa na ovim stranicma pokazuje što misle građani. Želim napomenuti da su korisnici ovih stranica ipak ljudi koji imaju interesa za ekonomiju bez obzira da li se radi o ekonomistima, političarima ili, naprosto, o «znatiželjnim» osobama. Podosta je i studenata ekonomskih fakulteta, itd. Prema tome, rezultati ankete nisu tek rezultati nekog slučajnog uzorka. Radi se o jasno profiliranom uzorku koji bar u modalnoj veličini poznaje probleme. Rezultati su zabrinjavajući bez obzira da li se radi o političkom bonitetu ili o ocjeni stanja u hrvatskoj privredi. Rezultati govore sami za sebe i ja ih ovom prilikom nuću komentirati.

Apatija i pesimizam su konstante već duži niz godina. Birači više ne vjeruju. Glasujući za HDZ bili su prevareni. Očito ni dano povjerenje Koaliciji neće drugačije završiti. Birači postavljaju pitanje kome više vjerovati kada dvije najutjecajnije partije nisu bile u stanju učiniti pomak. Tko će to učiniti? Odgovor se nameće sam po sebi i blizak je Kramarićevoj izjavi kako nemamo političara sa vizijom. Na žalost moram se složiti za gospodinom Kramarićem. Političari koji bi mogli nešto učiniti su nedovoljno poznati i nemaju dobru «bazu». Kako vodeće stranke imaju stabilno biračko tjelo to će u uvjetima velike apstinencije dobiti upravo HDZ i SDP. Par postotaka gore illi dole ne mjenjaju smjer budućih kretanja i sve ostaje isto. Mjenjat će se imena ali se neće mjenjati politika.

Što nama treba?

Iako nisam politolog usuđujem se reći da nam je potrebno takvo političko vodstvo koje će se identificirati sa boljitkom Hrvatske. Neki dan na tribini koju organiziram u «KIC»-u Zvonko Baletić, kojeg sam zamolio da komentira najnoviji broj časoposa «Ekonomija/Economics» (promotor je bio Vlado Veselica), je jasno temeljem povijesnih analiza, parafraziram, izjavio:

«Promatrajući stope rasta pojedinih zemalja tokom tisućgodišnjeg razdoblja može se konstatirati da je razvoj bio ostvaren samo tamo i samo tada kada je politička vlast to identificirala sa svojim ciljevima. Ovo je tako usprkos činjenici da postoje poslovni i razvojni ciklusi, da postoji potreba čovjeka da postiže bolje rezultate, da čovjek teži blagostanju itd. Moram priznati da takvu političku grupu ne vidim.» Istina Ivan Supek opet traži promjene ali kao što je znano napori intelektualaca su bomba sa vrlo dugim fitiljem koji uglavnom bude prekinut prije nego što pokrene stvari. Kad se stvari pokrenu tada lako dobre ideje budu zloupotrebljene kao što je to pokazao eksperiment sa «socijalizmom». Grupa pojedinaca, ma kako ugledna i dobronamjerna bila, neće pokrenuti procese. Ona na njih može utjecati kao katalizator i to je najviše što se od nje može očekivati. Pokret za demokraciju i socijalnu pravdu zalagao se za boljitak. Došlo je do promjene ali ne i do boljitka. Inicijativa Supeka nije ništa do novog apela koji će pojedine stranke pokušati iskoristiti kao što je to bilo i sa Pokretom za demokraciju i socijalnu pravdu. Dakle treba nam Aleksandar Makedonski koji će imati smionosti da presječe gordijski čvor. Kako to učiniti u demorkatskom okruženju drugo je pitanje. Očito da će nam trebati mjenjati Ustav i da će raspodjela vlasti ići u pravcu koncentracije što na ovim trusnim prostorima izaziva s pravom zabrinutost. Plehanov (Lenjinov učitelj) je jednom rekao da puno nula imaju smisla ako im je na čelu jedinka.

Kako je u Ustavu jasno određena koncepcija hrvatskog društva to je potrebno da se definiraju strategije, taktike i operativne poliltike. Ne treba gubiti iz vida da je društveni sistem u uvjetima treće tehnološke revolucije dramatično složeniji od prethodnog. Kada se promatraju svekoliki odnosi u maloj i nerazvijenoj zemlji koja je u tranziciji tada je rješavanje ionako složenih problema još zahtjevnije. Ako i postoji, ja sumljam da postoji, tržište sa svojom filozofijom tada nije moguće očekivati da će «plivanje nizvodno» dati dobrog rješenja. To bi bilo isto kao da se bolesnik ne liječi već da prepusti prirodi da presudi. Kako bi poletjeli da se nismo suprostavili sli teži. Povećanje znanja znači veću spoznaju prirodnih (i društvenih) zakona kako bi bili učinkovitiji. U protivnom ako tržište regulira procese ukinimo ekonomsku politiku. Djeluje glupo ali bi racionalizacija postojećih kretanja pokazala da prethodna rečenica nije tako daleko od stvarnosti kako izgleda na «prvi pogled».

Prema tome, neće se ništa dogoditi jer se nema što dogoditi. Nije da ne bi imalo. Izgleda da Hrvatska za novu igru nema potrebne nove igrače.